

KARTA

över

PULLEROGRUVORNA

inom

BJÖRNBERGSFÄLTET,

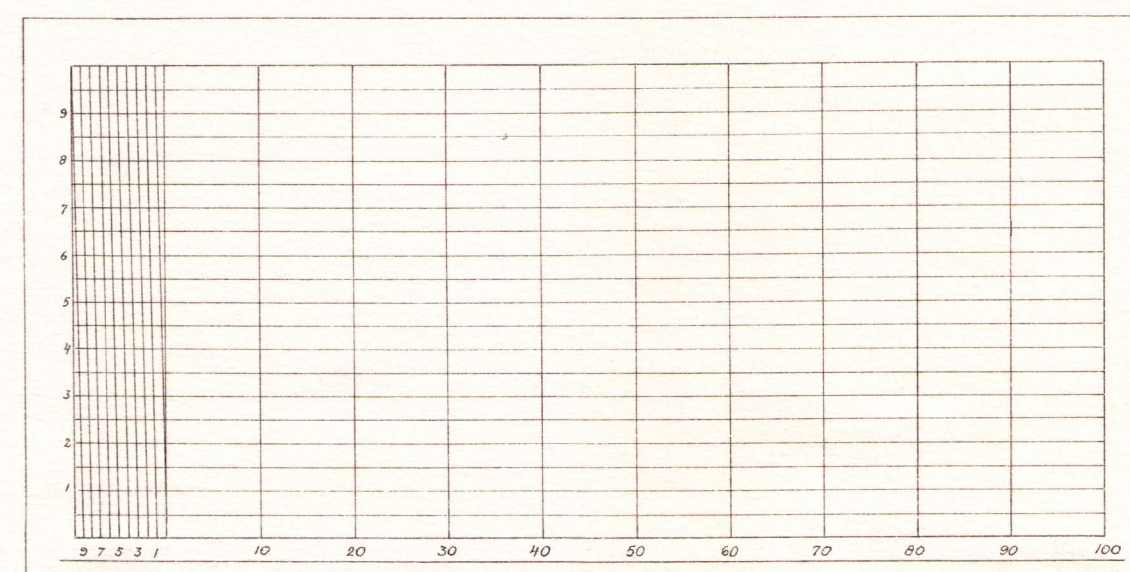
LUDVIKA OCH GRANGÄRDE SOCKNAR, KOPPARBERGS LÄN

Upprättad på grund av egna mätningar

avslutade i september 1925 av

N. A. Gustafsson
Behörig av K. K. K. resolution den 21 nov. 1925

Skala 1:800

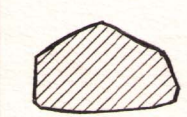

Kompletteringsmätning till denna karta

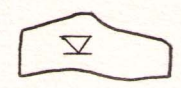
För tiden		Verkställd av	Inlagd på denna karta	
från och med	till och med		av	den
	19 ³¹ / ₁₂ 26	A. Román	Edu. J. Berglund	19 ⁵ / ₇ 28
19 ³¹ / ₁₂ 26	19 ³¹ / ₁₂ 27	A. Román	Edu. J. Berglund	19 ³ / ₁₂ 28
19 ³¹ / ₁₂ 27	19 ³¹ / ₁₂ 28	A. Román	Edu. J. Berglund	19 ⁷ / ₇ 30
19 ³¹ / ₁₂ 28	19 ³¹ / ₁₂ 29	A. Román	Edu. J. Berglund	19 ⁷ / ₇ 30
19 ³¹ / ₁₂ 29	19 ³¹ / ₁₂ 30	A. Román	Edu. J. Berglund	19 ³¹ / ₁₀ 33

Bereckningar.

Kompletteringar.

Sänkning

D^e vattenfylld

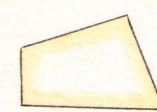
Gräbro i dagen

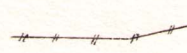
Byggnad av sten eller trä

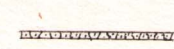
Väg

Äker

Sädesgård

D^e av sten

Moar

Skog

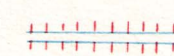
Skog

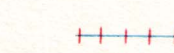
Äker

Kanal

Järnvägsbana på botten

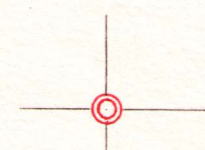
Luftledning

Vattenledning

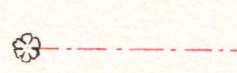
Elektrisk kraftledning

Konnectionspunkt

Profilinje

Gränslinje med rose

Gränspunkt

Gränspunkt

Gränslinje

Granit

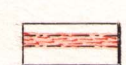
Gneiss

Leptit

Diabas

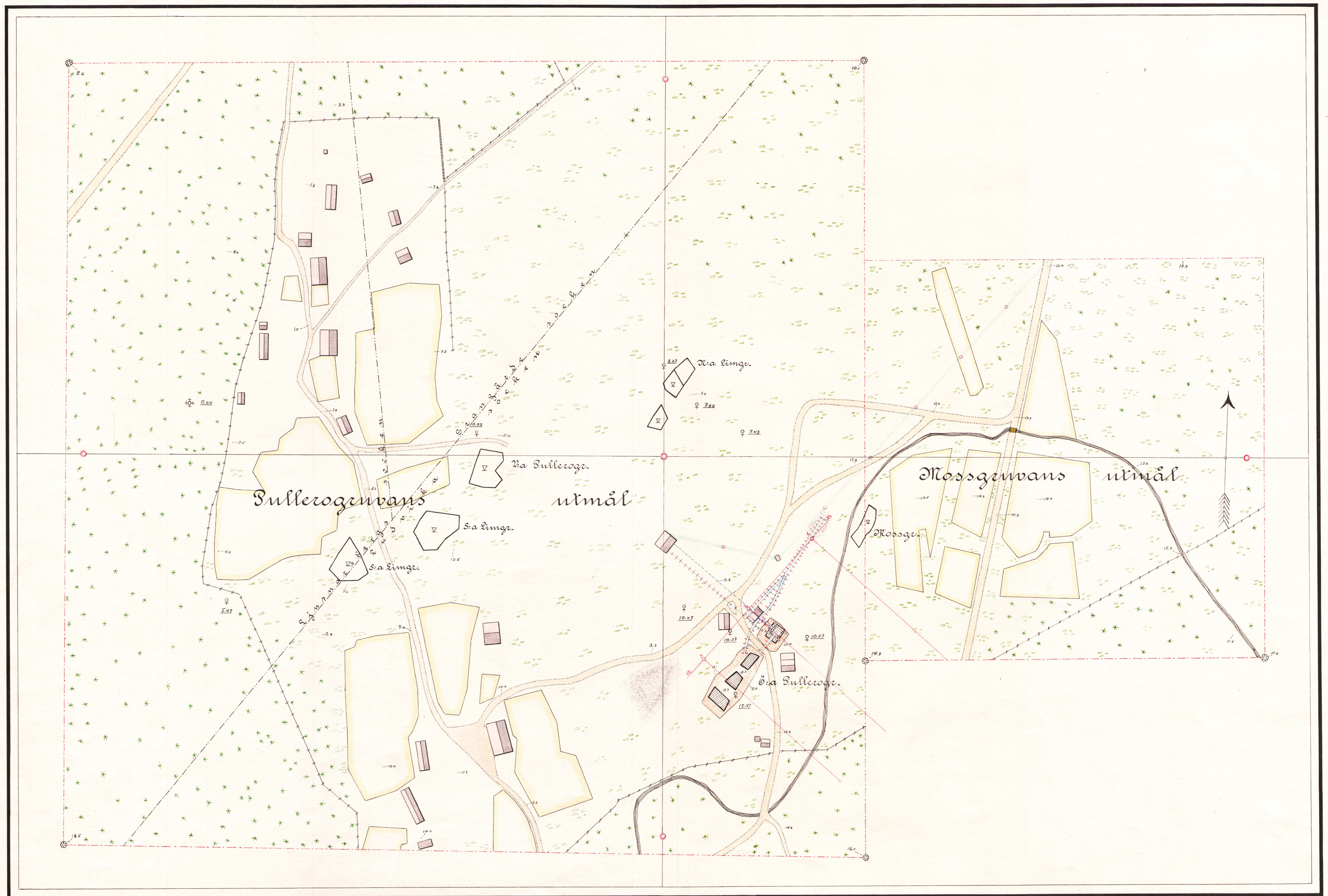
Skist

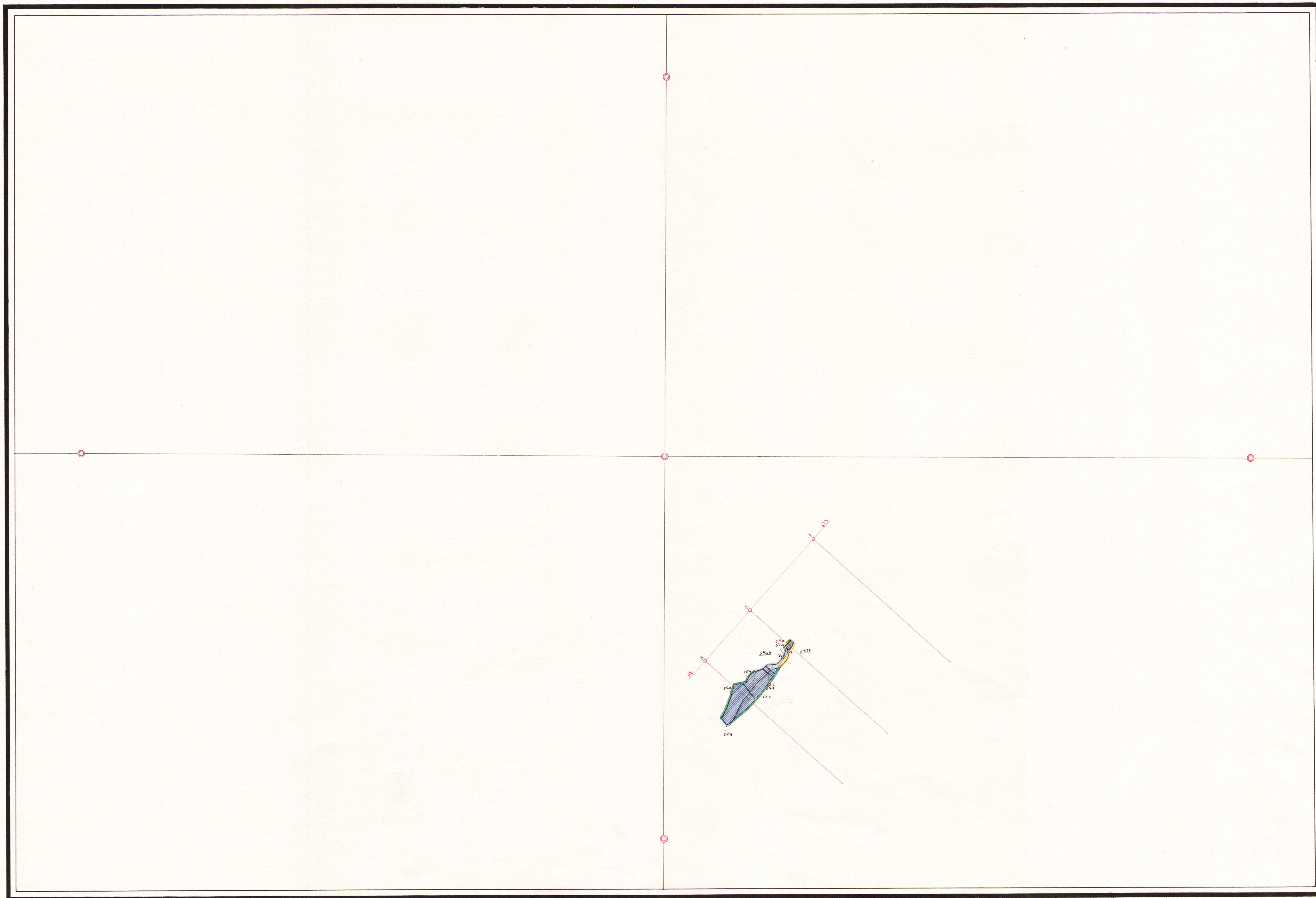
Mätningen avslutad

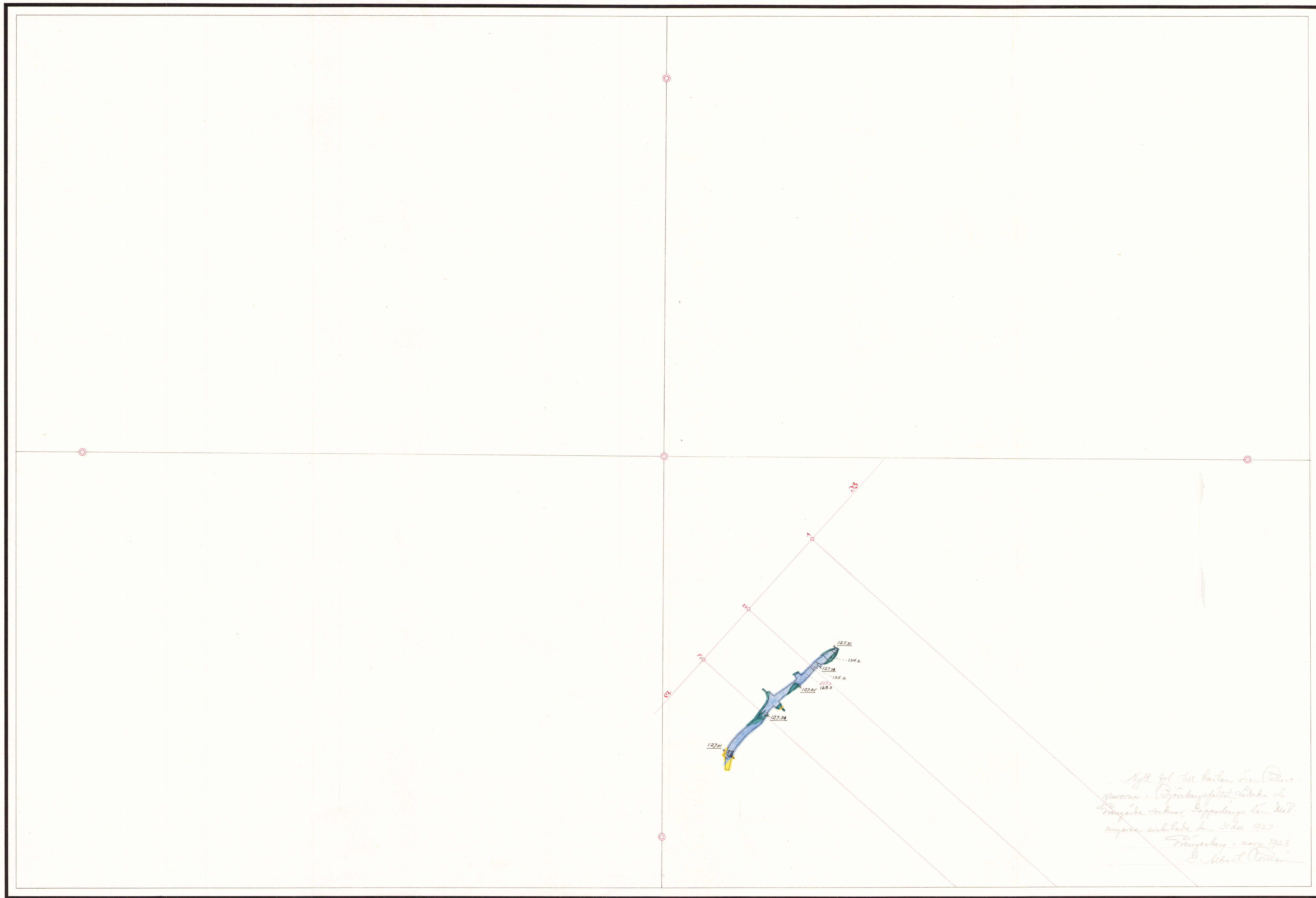
Mätningen inlagd

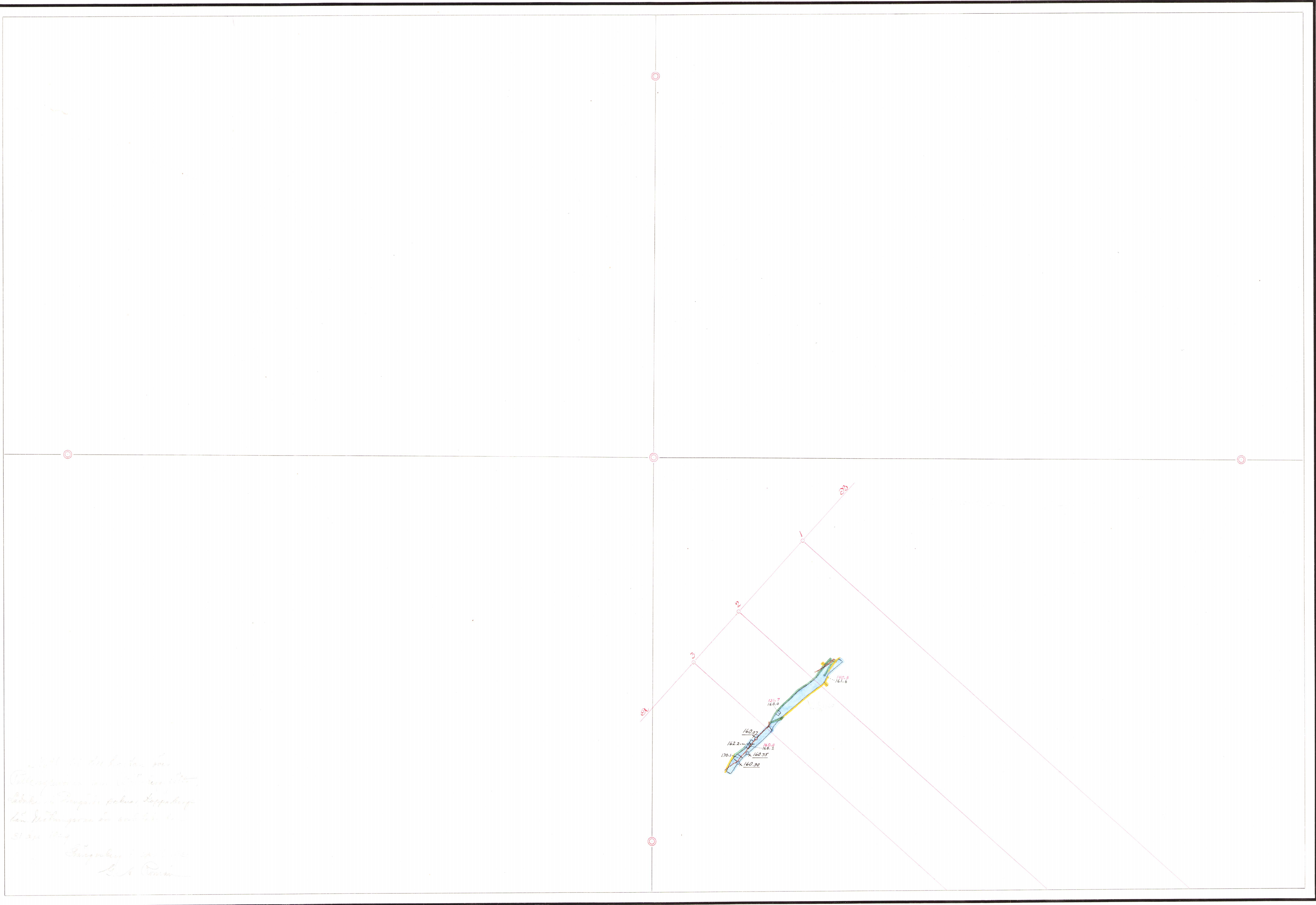
Förreättningsman

Behörig

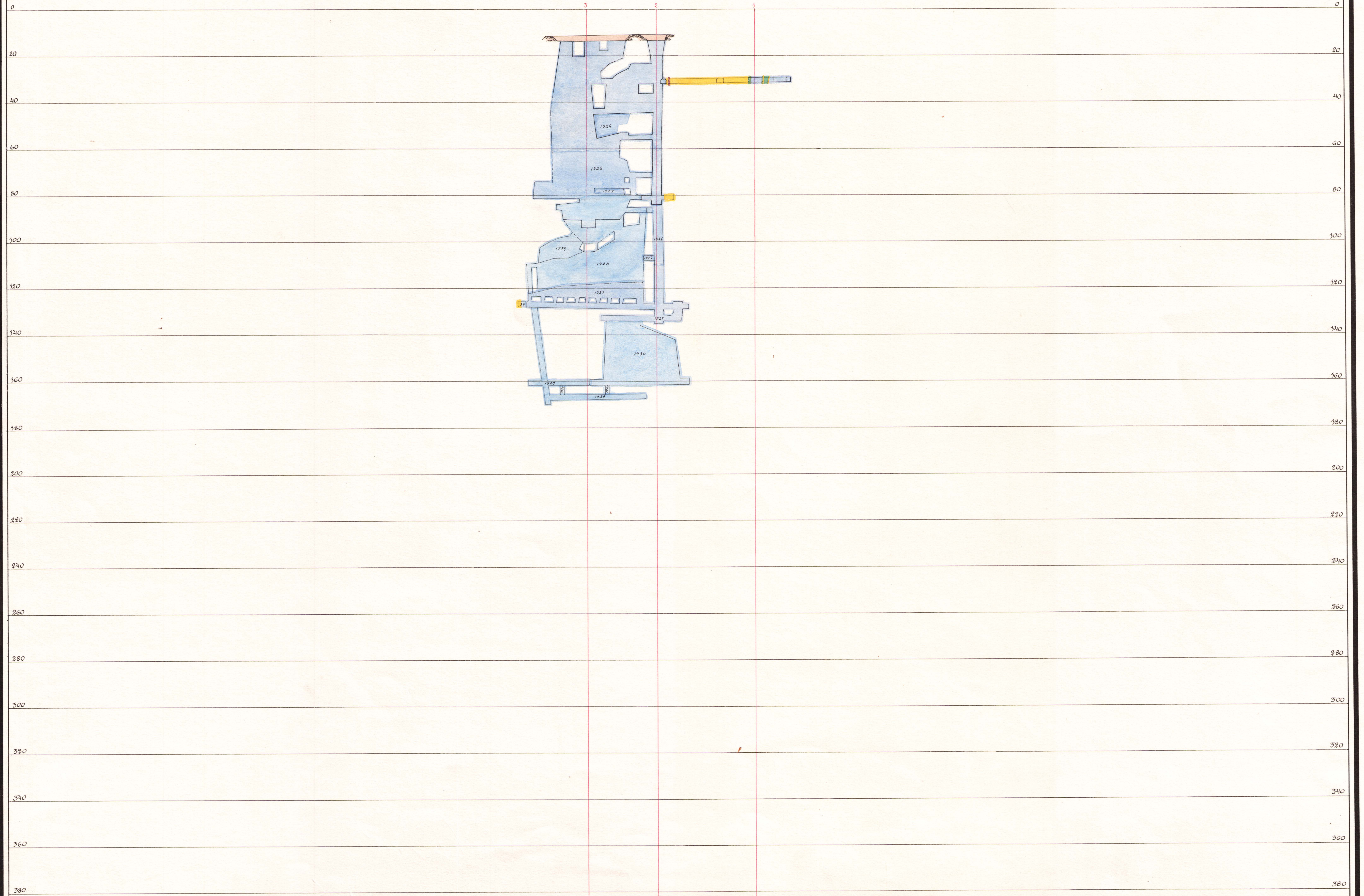

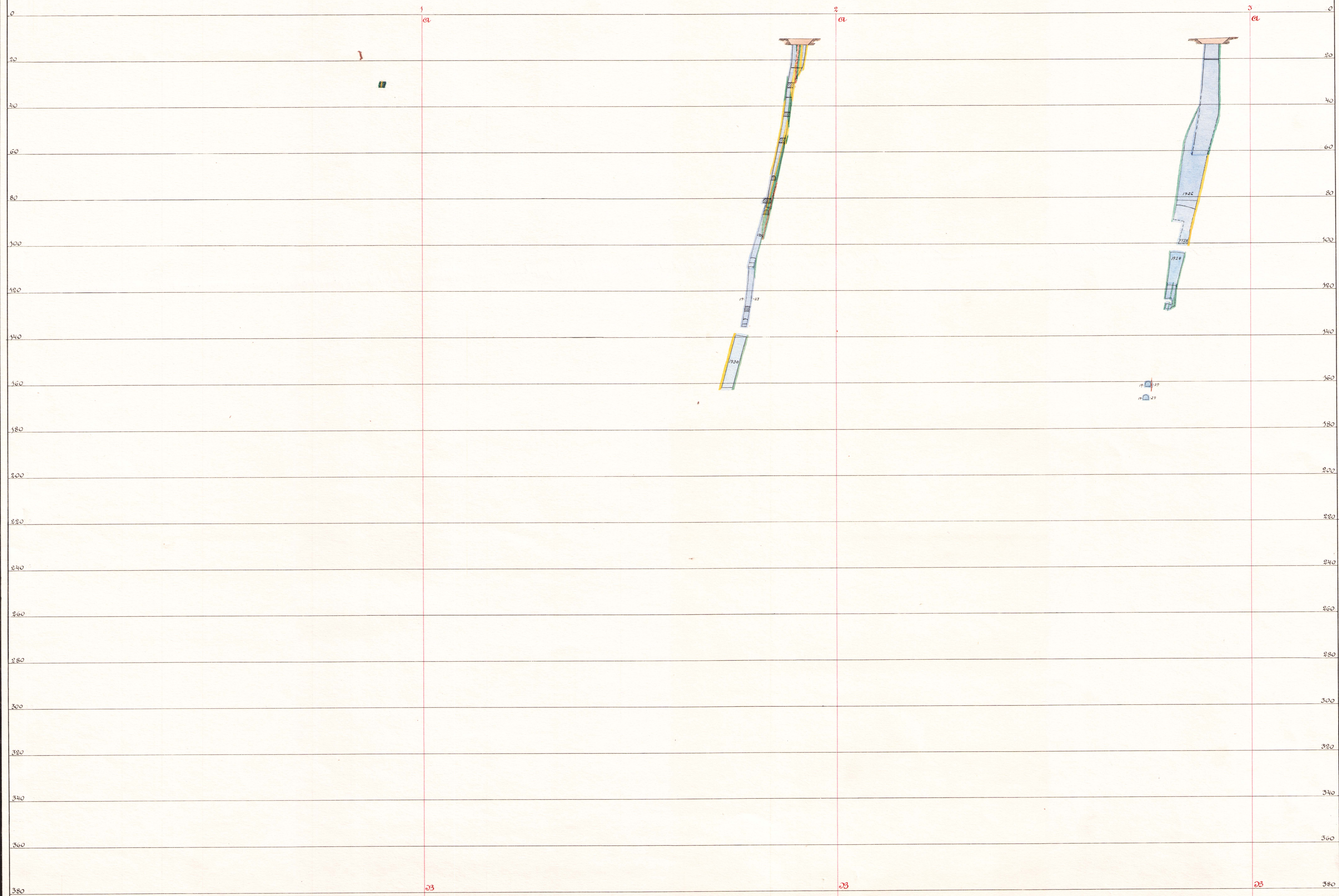
Blatt 22 des Karten von
 Pellenzspitze im nördlichen
 Theile von Spitzbergen, Lappland
 von H. von L. v. L. v. L.
 31. Aug. 1899
 L. v. L. v. L.
 L. v. L. v. L.

Längdprofil

efter A-B

Svärprofilen.

Beskrivning till karta över Pullerogruvorna.

Pullerogruvorna äro belägna c:a 800 meter SSW om Björnbergets gruvor i Ludvika och Grangärde socknar av Kopparbergs län. Kartan omfattar Pullerogruvans jämte Mossgruvans utmål. Av inom dessa utmål belägna gruvor har endast Östra Pullerogruvan kunnat inmätas, då övriga gruvor inom de båda utmålen äro vattenfyllda. Över Norra Limgruvan finnes dock särskild, av Gust. Nauckhoff år 1886 upprättad karta benämnd "Karta över Pullero Limgruva".

Den i äldre relationer omtalade Gamla Pullerogruvan benämnes å kartan Västra Pullerogruvan, likaså benämnes den i äldre handlingar förekommande Nya Pullerogruvan å kartan Östra Pullerogruvan.

Från en utredning angående äganderätten till Pullerogruvan i Björnbergs malmfält, Ludvika socken och Kopparbergs län av Direktör Nils Hedberg har följande historik hämtats:

"Pullero järngruvor äro gamla gruvor, som efter ödes-
mål belades med arbete av Klothytt Bruksägare omkring år ¹⁷⁸⁷~~1887~~.
Den 12 Juni 1789 erhöilo samma bruksägare utmål för gruvan.

I utmålsprotokollet nämnes intet om några anspråk på jordägare-
andelar i utmålet.

Det egentliga arbetet i gruvan upphörde år 1801, då hon ansågs utbruten, men en del ortarbeten bedrevos ännu 1806 och 1807 av Brukspatronen Anders Eneström, vilken arrenderade Klotens bruk åren 1802-1812. Han synes misstänkt, att gruvan kunde anses sönad efter arbetets upphörande 1801, ty han uttog 1805 ny mutsedel på densamma.

År 1807 inmutade Bergsmannen Jan Andersson i Enkullen (far till Snickar Anders Jansson) en fyndighet öster om Gamla Pullerogruvan, belägen inom denna gruvans utmål, och började bryta densamma. Eneström instämde med anledning härav Andersson till Bergstingsrätten med yrkande att den senares mutsedel skulle förklaras ogiltig, varemot Andersson, under påstående,

dels att Eneström ej kommunicerat sin mutsedel med jordägaren, vars rättsinnehavare Andersson uppgav sig vara, dels att han sönat gruvan 1806-1807, yrkade, att Eneström skulle antingen dömas gruvan förlustig eller åtminstone åläggas avträda jordägareandelen däruti till Andersson. Bergstingsrätten dömde i enlighet med Eneströms yrkande, men sedan Andersson vädjat till Bergskollegium, återförvisade denna myndighet på grund av ofullständig utredning ärendet till Bergstingsrätten, vid vilken Eneström hade att på nytt stämma. Jan Andersson skulle emellertid intill dess förbliva i orubbad besittning av sin gruva.

Den 28 September 1812 renoverades det gamla utmålet på Jan Anderssons begäran, och samma år sålde denne gruvan till Kaptenen von Ehrenheim, vilken i Januari 1813 överlät den till Överstelöjtnanten von Ehrenheim på Malingsbo Bruk. Sedermera ingick som delägare i gruvan Brukspatronen A. Wetterdahl, sedan år 1812 arrendator på Kloten.

1814 instämde Eneström på nytt Jan Andersson, Ehrenheim och Wetterdahl till bergstinget för att återfå gruvan, men genom utslag den 20 Juni 1815 avslogs yrkandet på den grund, att Eneström ansågs hava försuttit tiden för ny stämning, vilken enligt rättens mening utgått två år efter Bergskollegii utslag. Eneström överklagade utslaget och Bergskollegium återförvisade målet på nytt till Bergstingsrätten med ogillande av dennas dom angående tiden för den nya stämningens ingivande.

Vid urtima bergsting den 25 Aug. 1817 slutbehandlades målet, varvid Eneström tilldömdes hela det år 1789 för Pullerogruvan fastställda utmålet ävensom Jan Anderssons därinom inmutade skärpning. Den 17 Juli 1818 fastställde Bergskollegium detta utslag; i dess resolution säges: ".... och prövar Kongl. Kollegium rättvist, att..... tillerkänna Eneström såväl Pullerogruva, som dess utmål och den därinom belägna, av Jan Andersson inmutade skärpningen, vilken genast skall av innehavarne, Herr Överste Löjtnanten von Ehrenheim och Brukspatron Wetterdahl till Eneström, eller numera Klotens bruk avträda; varande dem likväl

obetaget, att om ersättning emot fångesmannen Jan Andersson utföra, om de sig därtill befogade finna.".

Genom bergmästarens resolution den 25 Augusti 1817 åtnjöt gruvan vilostånd till tre månader efter denna dag, då Kollegii dom skulle falla i målet, d.v.s. viloståndet räckte till den 7 Oktober 1818. På denna viloståndsresolution finnes tecknad Eneströms överlåtelse till Klotens bruk av den honom tilldömda gruvan."

Efter år 1818 har brytning i de inom Pullerogruvans utmål belägna Östra och Västra Pullerogruvorna ägt rum åren 1827, 1828, 1833, 1837-1840, 1851, 1852, 1861-1863, 1865-1866, 1870-1876 och 1881-1882. Någon säker uppgift i vilken av gruvorna brytningen ägt rum finnes ej. Åren 1839-1840 ägde emellertid med säkerhet brytning rum i Västra Pullerogruvan, den övriga tiden tyckes arbetet ha pågått i Östra Pullerogruvan. Brytningen i denna gruva har skett medelst pallning från dagen. Hur djupt gruvan är bruten har ännu ej kunnat konstateras, men enligt äldre brytningsberättelser är gruvans bottenavvägning c:a 88 m.

Någon uppgift för berguppföringen i äldre tider har ej kunnat erhållas.

Brytningen i Västra Pullerogruvan upptogs hösten 1922 och hava tills dato följande arbeten utförts vid gruvan: Från den förut utbrutna pallgruvan påtogs en ort å 32 m.avv. (fol.2). Denna ort följde malmen i fält samt fortsattes som undersökningsort mot Mossgruvan där trenne smala svartmalmsränder påträffades. Schaktet uppdrevs från 30 m.avv. till genomslag med en gammal sänkning från dagen (tvärprofil 2) samtidigt som malmen närmast söder om schaktet utstrossades (se längdprofilen). Därefter påtogs en ort å 44 m.avv. från gamla pallgruvan, stigort uppdrevs till genomslag med 32 m:s nivån och malmen uttogs medelst pallning till 44 m.avv.; som stöd för schaktet kvarlämnades ett band söder om detsamma (se längdprofilen). Från 44 m.avv. avsänktes sedan schaktet till 56 m.avv.

(fol.4), där en ort indrevs till genomslag med en stross från gamla pallgruvan. Sänkningen fortsattes därefter till 84.1 m. avv. Å 82 m.avv. (fol.5) har påhuggits tvenne orter den ena mot norr, avsedd som pumprum, under det ^{den} andra mot söder skall drivas till genomslag med gamla pallgruvan.

Östra Pullerogruvans malm ligger i en grönskarnförande leptit och utgöres av en mycket finkornig magnetit med fint insprängt grönskarn. Malmen har en strykningensriktning i nordost-sydvest och en sidostupning åt sydost av c:a 82°. Malmens fältstupning har ännu ej kunnat konstateras.

Sedan brytningens början år 1922 tills dato har ur gruvan uppfordrats 8.289 ton berg varav erhållits 2.626 ton 1:ma malm och 1.177 ton slig. Beträffande malmens kemiska sammansättning lämnas här nedan en generalanalys utförd av H. Enlund å Grängesbergs Gem. Förvaltnings laboratorium. Provet är uttaget från ett parti om 558.4 ton 1:ma malm avsänd år 1923.

FeO.....=	21.69	%	Fe =	53.40	%
Fe ₂ O ₃=	52.19	"	Mn =	0.28	"
MnO.....=	0.37	"	P =	0.002	"
MgO.....=	2.90	"	S =	0.022	"
CaO.....=	5.03	"			
Al ₂ O ₃=	1.32	"			
SiO ₂=	16.50	"			
P ₂ O ₅=	0.005	"			
S.....=	0.022	"			
Glödgningsförlust.=	0.00	"			
Summa	=100.027 %				

Pullerogruvan äges sedan år 1900 av Kungsgruve A-B som genom köp från Klotens A-B förvärvat densamma.

Beträffande jordägarhetsförhållandena inom utmålet ställa sig dessa sålunda. Huvudparten av utmålet ligger på Pullerotorpet, västra delen på Södra Hörks bys skog, södra kanten på den s.k. Snickarskogen av 1/8 mtl. N:o 7 i Enkullen tillhörande Björnbergs Gruve A-B. Pullerotorpet äges av Kungsgruve A-B 8/10 och Björnbergs Gruve A-B litt B och C = 2/10.

Mossgruvan: Mutsedel utfärdades för första gången den 27 maj 1872 för Gruvfogden A. Wikström. Utmålsförrättningen ägde rum den 5 november 1874. Som jordägare hade kallats Klotens Bruksägare samt Bergsmannen Snickar Anders Jansson i Enkullen. Från utmålsprotokollet citeras följande: "Vid gruvans besiktigande befanns densamma vara femtiosju fot lång, fjorton fot bred och trettiotvå fot djup. Malmen, rätt vacker magnetisk järnmalm, strykande i ost-nordost och vest-sydvest, bröts å sulan till bredd av sex fot, men var därvid ej mäktigheten uttagen åt hängandet".

Gruvan arbetades troligen under åren 1875 och 1876. Från 1 aug.1877-1 aug.1884 erhöll gruvan vilostånd. Under tiden 1885-1889 försvarades gruvan genom år 1885 gjorda arbeten enligt intyg av Gust.Nauckhoff av den 12 okt.1885.

....."där innevarande är följande arbeten verkställt nämligen: dels byggnad av lave och pumprede samt gruvans tömning dels c:a 21 kubikmeter bergsprängning på botten, varvid erhållits c:a 600 á 650 centner malm."

Efter år 1885 har intet arbete utförts i gruvan utan har densamma försvarats genom inbetalade försvarsavgifter samt tidvis erhållit vilostånd. Ägare av gruvan äro: Kungsgrove Aktiebolag och Bergsmannen Carl Andersson i Wanbo sterbhus.

Markägare äro Kungsgrove Aktiebolag och Björnbergs Gruveaktiebolag.

Västra Pullerogruvan: Några säkra uppgifter för denna gruva stå ej att erhålla. Gruvan lär vara bruten till 30 m. djup. Malmen utgöres av en finkornig grönskarnblandad magnetit.

Södra Limgruvorna: Dessa äro brutna på kalk. Den nordligaste av dessa är endast avsänkt 2 á 3 m. under det den sydligast belägna har ett djup av 15 m.

Som förut nämnts har vid kartans upprättande endast Östra Pullerogruvan kunnat mätas, övriga gruvöppningar äro vat-

tenfyllda. Dessa äro inlagda å dagbladet och å fol.1. Vid tiden för kartans upprättande kunde konturerna å gamla pallgruvan samt utstrossningen söder om schaktet å 32 m.avv. ej åtkommas, varför gamla pallgruvans konturer äro inlagda efter en äldre karta samt utstrossningen söder om schaktet efter en mätning av A. Román. Då gamla gruvan är vattenfylld under 61 m.avv. har kartan omkring profil 3 därför avslutats vid denna avvägning. Någon säker bottenavvägning har ej kunnat erhållas, varför densamma utelämnats.

Längdprofilen är lagd parallell med strykningsriktningen.

Grängesberg den 12 oktober 1925.

Nils Gustafsson